

[Damsgaard.]

finanslov. Der må ligge noget mere heri, om dette udtryk virkelig skal holde sin kurs. Skal finansloven fylde sin plads i et folkestyre og den plads, som grundloven har tillagt den, er det nødvendigt, at den i en helt anden grad, end tilfældet har været i de senere år, respekteres som ramme om det offentliges virke i det pågældende finansår. Det er egentlig ganske fantastisk, at der skulle noget så helt ekstraordinært som et udgiftsstop og en særlig og enestående aftale mellem de politiske partier til for at nå det ganske selvfølgelige, at regeringen respekterer finansloven som ramme for sin udgiftspolitik. For hvad var udgiftsstoppet andet end en aftale, hvorved regeringen forpligtede sig til at holde sig inden for en finanslov, som i alt væsentligt og bortset fra besparelser på knap et par procent var et resultat af regeringens eget finanslovsforslag? Når man ser de vanskeligheder, som blot dette har voldt regeringen, kan man nok få kuldegysninger ved tanken om, hvad den siddende regering kunne have forvoldt uden dette bidsel på de offentlige udgifter.

I de kommende måneder skal vi her i det høje folketing og i finansudvalget grundigt gennemgå alle finanslovsforslagets enkeltheder, og jeg mener ikke — selv trods den højtærede statsministers udtalelse forleden — at jeg ved denne lejlighed, denne første behandling, bør fordybe mig meget i enkeltheder, men det burde ikke, og det bør ikke fremover være noget ekstraordinært, at den ramme, vi herigennem måtte finde frem til som udtryk for det mulige og det forsvarlige, faktisk også respekteres af regeringen. Det bør tværtimod være en fast og naturlig praksis i et folkestyre.

Ser vi dernæst på vort lands hele situation både indadtil og udadtil, er det vel netop „uvishedens mellemrum“ som karakteriserer af den højtærede finansminister, der præger disse måneder. Ingen formår vel i denne tid, når vi ser ud i verden omkring os, helt at frigøre sig for usikkerhed og uvished i forventningerne til de vilkår, som udefra vil komme til os. Det gælder ikke alene over for de storpolitiske begivenheder, men også over for den økonomiske udvikling i de lande, vi i så vid udstrækning er afhængige af igennem vor udenrigshandel.

I adskillige af disse lande er det for tiden, som om de senere års hektiske aktivitet ligesom kun nølende fortsættes, medens konkurrencen på marked efter marked skærpes i et kapløb om at bevare kunderne og dermed mulighederne for indtjening og fortsat høj beskæftigelse.

Også i forholdet til det europæiske fællesmarked må vi vel erkende at Danmarks situation er præget af „uvishedens mellemrum“ og en uvished, som ikke gør det nemmere for de erhverv, som nødvendigvis må disponere for fremtiden, om de skal have mulighed for at klare sig og fortsat sikre gode arbejdspladser og øget velstand for hele befolkningen.

Men vender vi os til de hjemlige forhold, er det desværre også her „uvishedens mellemrum“, der karakteriserer øjeblikket, og det er ikke alene den uvished, der følger af de ydre forhold. En række faktorer af hjemlig oprindelse er med til stærkt at uddybe usikkerheden og uvisheden. Det gælder på næsten alle områder, men i en finanslovdebat er det naturligvis især de økonomiske, jeg vil beskæftige mig med. Vi fik forsommerens forlig mellem de 4 partier, fordi udviklingen havde gjort det klart, at den hidtidige økonomiske politik ikke kunne bære længere. Landet havde simpelt hen ikke råd til at fortsætte i den gamle skure, og regeringen erkendte langt om længe dette. Vi fik et sporskifte i dansk økonomisk politik, men skal jeg nævne en af de ting, der for mig at se gjorde det stærkeste indtryk på deltagerne i de drøftelser, der førte til forliget, var det opdagelsen af, hvor langt toget faktisk var nået ud ad det forkerte spor, og jeg må måske føje til, at overraskelsen næppe var mindst hos dem, der længst nøjedes med tale om at gøre gode tider bedre. Dansk økonomi var simpelt hen bragt så langt ud ad det forkerte spor, at det vist stod klart for alle, at der skulle et drastisk sporskifte til, men det stod vist lige så klart for alle, at selv dette ikke fra dag til dag kunne bringe os ind i bedre omgivelser.

Det første fornødne var at få standset den umådeholdne oppustning af de offentlige udgifter, hvoraf inflationen i så rigt mål nærredes. Samtidig var det nødvendigt at uskadeliggøre en del af den indkomststigning, hvortil der ikke svarede reelle goder.